

Maria Kierul

Zastosowanie żywic epoksydowych i poliuretanowych w konserwacji zabytków - seminarium w Rydzynie

---

Ochrona Zabytków 33/1 (128), 81

1980

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

na stanowisku 3 — z okresu neolitu po okres wczesnego średniowiecza.

Również z funduszy konserwatorskich Muzeum Okręgowo-Ziem Kujawskiej i Dobrzyńskiej we Włocławku prowadzi badania na dwóch stanowiskach: w Wiktorynie — z II okresu epoki brązu i w Falborzu — na osadzie wielokulturowej z okresu neolitu, V okresu epoki brązu oraz wczesnego średniowiecza.

Połączone ekipy WKZ i Muzeum Okręgowo-Ziem Kujawskiej i Dobrzyńskiej w sezonie 1978 r. prowadziły badania w Wojnowie na cmentarzysku z wczesnego okresu wpływów rzymskich. Katedra Archeologii Uniwersytetu Poznańskiego w 1978 r. wykonała badania powierzchniowe w rejonie gmin Koneck i Bądkowo. W 1978 r. Katedra Archeologii Uniwersytetu Łódzkiego przeprowadziła badania powierzchniowe na terenie gminy Szpetal Górny. Od 1979 r. planuje się sukcesywne badania powierzchniowe, obejmujące teren całego województwa w związku z archeologicznym zdjęciem Polski. Do prac związanych z tym zamierzeniem włączone zostaną wszystkie wymienione wyżej instytucje.

Nie zapomniano również o popularyzacji badań archeologicznych. W styczniu 1978 r. staraniem wojewódzkiego konserwatora zabytków urządzona została wystawa pt. *Historia ziemi wydzierana*. Na ekspozycję złożyły się obiekty wydobyte przez ekspedycje prowadzące badania w sezonie wykopaliskowym 1976—1977. W 1979 r. w sali wystawowej KMPIK we Włocławku czynna była wystawa pt. *Włocławek — Dobrowniki — Raciążek*, na której poka-

5. Nieszawa, kościół Św. Jadwigi, tron biskupi z XVII w., po konserwacji wykonanej przez PP PKZ—Oddział w Toruniu (wszystkie zdjęcia: J. Wardak)

zono zabytki ze stanowisk badanych w latach 1977—1978.

W dziedzinie zabytków ruchomych pracownia konserwatorska PP PKZ — Oddział w Toruniu wykonuje konserwację 32 obrazów (z XVIII i XIX w.), pocho-

dzących z krąganków klasztoru w Sępem-Wymyślinie oraz malowidło ściennie w Muzeum Pożarnictwa we Włocławku. Przeprowadzono konserwację siedemnastowiecznego tronu biskupiego z kościoła Św. Jadwigi w Nieszawie oraz osiemnastowiecznej chrzcielnicy z kościoła Św. Wawrzyńca w Kościelnej Wsi. Dobiegają końca prace konserwatorskie związane z zabezpieczeniem i przeniesieniem z klatki schodowej kamienicy mieszczącej do hallu Muzeum Historii Włocławka malowidła ściennego *Panorama Włocławka*. W następnej kolejności czekają na konserwację: malowidła ściennie w bożnicy w Lubrańcu i sztandar Ochotniczej Straży Pożarnej z Włocławka.

Wymienione wyżej prace z zakresu ochrony zabytków w województwie włocławskim przebiegają zgodnie z wieloletnim programem ochrony dóbr kultury, zaakceptowanym przez Radę Ochrony Dóbr Kultury na posiedzeniu w lutym 1977 r. W listopadzie 1977 r. na posiedzeniu egzekutywy Komitetu Wojewódzkiego PZPR zatwierdzony został plan ochrony zabytków na lata 1977—1985 oraz wysunięto wnioski dotyczące daleko idącej pomocy wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków. Z dniem 1 stycznia 1978 r. na mocy decyzji wojewody włocławskiego powołano Biuro Badań i Dokumentacji Zabytków z pięcioposobową obsadą. W tej sytuacji wydaje się że działania związane z ochroną dóbr kultury na terenie województwa włocławskiego będą przebiegały coraz sprawniej i szybciej.

Elżbieta Stachurska

ZASTOSOWANIE ŻYWIC EPOKSYDOWYCH I POLIURETANOWYCH W KONSERWACJI ZABYTKÓW — SEMINARIUM W RYDZYNIE

W dniu 16 maja 1979 r. w Domu Pracy Twórczej Stowarzyszenia Inżynierów i Mechaników Polskich w Rydzynie koło Leszna w barokowym pałacu — dawniej rezydencji Leszczyńskich, a potem Sułkowskich¹ odbyło się seminarium pt. *Zastosowanie żywic epoksydowych i poliuretanowych w konserwacji zabytków* zorganizowane przez Sekcję Tworzyw Sztucznych SIMP. Seminarium to było rezultatem wieloletniej współpracy Sekcji z Działem Tworzyw Sztucznych firmy Ciba-Geigy w Bazylei (Szwajcaria).

Uczestniczyli w nim przedstawiciele wielu ośrodków konserwatorskich w Polsce: PP Pracownie Konserwacji Zabytków Pracowni Ochrony Drewna Zabytkowego — Wilanów, ASP w Warszawie, ASP w Krakowie, Politechniki Warszawskiej, Politechniki Krakowskiej, Uniwersytetu im. M. Kopernika w Toruniu, Związku Polskich Artystów Plastyków w Warszawie, Państwowego Muzeum Archeologicznego w Warszawie, Centralnego Muzeum Morskiego w Gdańsku, Muzeum Górnośląskiego w Bytomiu, Muzeum Wojska Polskiego, Państwowego Muzeum Etnograficznego w Warszawie, Muzeum Zamek w Łańcucie oraz Muzeum Okręgowego w Lesznie.

¹ Na temat pałacu w Rydzynie zob. m.in. E. Kręglewska-Foksovicz, *Problemy konserwatorskie odbudowy i adaptacji zamku w Rydzynie*, „Ochrona Zabytków”, nr 4, 1974, s. 255—266.

Spotkanie otworzył referat prof. dra Wiesława Domasłowskiego z Uniwersytetu im. M. Kopernika w Toruniu pt. *Przegląd stosowania tworzyw sztucznych w konserwacji zabytków*. Następnie zostały wygłoszone następujące komunikaty:

Jerzy Ciabach, *Wpływ promieniowania nadfioletowego na żywice sztuczne*;

Jadwiga Łukasiewicz, *Odporność tworzyw sztucznych stosowanych w konserwacji na zabrudzenia*;

Sławomir Skibiński, *Zastosowanie pochłaniaczy UV do żywic epoksydowych*;

Bożena Soldenhoff, *Zastosowanie pianek poliuretanowych w konserwacji drewna*; Alicja Strzelczyk, *Podatność żywic epoksydowych na działanie drobnoustrojów*;

Teresa Stańczuk-Różycka, *Zastosowanie żywic epoksydowych do konserwacji obiektów archeologicznych*.

Po przerwie uczestnicy seminarium wysłuchali referatu inż. Alberta Bezolli z Ciba-Geigy (Szwajcaria) pt. *Technika sporządzania kopii medali, płaskorzeźb, rzeźb itp. metodą odlewu*. Referatowi towarzyszył pokaz praktyczny ilustrowany filmem i przeźrocami.

W czasie seminarium odbyła się też uroczystość przekazania trzech replik zabytkowych rzeźb szwajcarskich dla zamku w Rydzynie. Kopie rzeźb, których oryginały wykonano w piaskowcu i w drewnie, zostały sporządzone z żywic epoksydowych

naśladowujących doskonale wyglądem zewnętrznym, strukturą, kolorystyką i ciężarem materiały oryginałów. Ponadto została zorganizowana przez SIMP wystawa obrazująca możliwości zastosowania narzędziowych żywic epoksydowych Araldit.

W kończącej seminarium dyskusji „okrągłego stołu”, z udziałem prof. dra Wiesława Domasłowskiego — prorektora Uniwersytetu im. M. Kopernika w Toruniu, mgra Wawrzyńca Kopczyńskiego — Konserwatora Zabytków Województwa Leszczyńskiego, dyrektora SIMP oraz mgra inż. Marka Axentowicza — przedstawiciela Ciba-Geigy w Polsce, bardzo wysoko oceniono rezultaty spotkania. Ustalona została lista ośrodków zainteresowanych próbkami tworzyw sztucznych, znajdujących zastosowanie w konserwacji zabytków. Postanowiono kontynuować seminarium; tematem następnego spotkania będzie zastosowanie tworzyw sztucznych w rzemiośle artystycznym.

Uczestnicy seminarium zwiedzili Rydzynę — małe i pełne uroku miasteczko barokowe, uznane w całości za zabytek, Państwową Stadninę Koni w Racocie, która uchodzi w Europie za jeden z największych ośrodków tego typu (hodowla koni rasy wielkopolskiej oraz słynnych polskich tarpanów), a także barokowo-klasycystyczny pałac w Pawłowicach z końca XVIII w., zbudowany według projektu wybitnego śląskiego architekta K. G. Langhansa.

Maria Kierul